

Юридична Україна

ЩОМІСЯЧНИЙ НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ

№ 8 (248)

Заснований у січні 2003 р.

Legal Ukraine

The magazine is published once a month, in Ukrainian
Magazine was founded in January 2003

ISSN 2308-9636

DOI 10.37749/2308-9636-2023-8(248)

Співзасновники:

Київський регіональний центр
Національної академії правових наук України,

Науково-дослідний інститут
приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака
Національної академії правових наук України,

ТОВ "Юрінком Інтер"

Видавець: ТОВ "Юрінком Інтер"

Founders:

*Kyiv Regional Center of the National Academy of Law Sciences of Ukraine;
Research Institute for Private Law and Entrepreneurship named after Academician
F. G. Burchak of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine;
Yurincom Inter Limited Liability Company.*

Publisher:

Yurincom Inter Limited Liability Company is the first Ukrainian law publishing house.

Згідно з Наказом Міністерства освіти і науки України від 2 червня 2020 р.
№886 журнал "Юридична Україна" включено до Переліку наукових фахових видань
України, яким присвоєна категорія "Б",
в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових
ступенів доктора і кандидата юридичних наук.

Київ
Юрінком Інтер
2023

РЕДАКЦІЙНА РАДА:

- О. Д. Крупчан*, доктор юридичних наук, професор (**голова ради**),
М. К. Галянтич, доктор юридичних наук, професор (**заступник голови ради**),
О. О. Бакалінська, доктор юридичних наук, професор,
О. А. Беляневич, доктор юридичних наук, професор,
Ю. П. Бурило, доктор юридичних наук,
Г. В. Буяджи, доктор юридичних наук, доцент,
Вільям Еліот Батлер, доктор юридичних наук, професор (США)
О. М. Вінник, доктор юридичних наук, професор,
А. Б. Гриняк, доктор юридичних наук, професор,
Б. В. Деревянко, доктор юридичних наук, професор,
О. В. Дзера, доктор юридичних наук, професор,
- Ю. О. Заїка*, доктор юридичних наук, професор,
О. В. Зайчук, доктор юридичних наук,
О. С. Захарова, кандидат юридичних наук, професор
В. В. Комаров, доктор юридичних наук, професор,
О. В. Кресін, доктор юридичних наук,
Н. С. Кузнєцова, доктор юридичних наук, професор,
О. І. Нелін, доктор юридичних наук, професор,
О. П. Орлюк, доктор юридичних наук, професор.
В. Д. Примак, доктор юридичних наук, професор,
О. В. Совгіря, доктор юридичних наук, професор,
М. О. Теплюк, доктор юридичних наук,
О. О. Штефан, доктор юридичних наук.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

- О. Л. Копиленко*, доктор юридичних наук, професор (**голова колегії**),
В. С. Ковальський, доктор юридичних наук, доцент (**заступник голови колегії**),
М. К. Галянтич, доктор юридичних наук, професор,
В. В. Кочин, кандидат юридичних наук, доцент,
О. Д. Крупчан, доктор юридичних наук, професор,
Р. А. Майданик, доктор юридичних наук, професор,
В. М. Махінчук, доктор юридичних наук, професор,
С. В. Бобровник, доктор юридичних наук, професор,
П. С. Берзін, доктор юридичних наук, професор,
- В. А. Васильєва*, доктор юридичних наук, професор,
В. В. Костицький, доктор юридичних наук, професор,
А. В. Коструба, доктор юридичних наук, професор,
О. Ф. Мельничук, доктор юридичних наук
Л. Г. Матвєєва, доктор юридичних наук, професор,
Н. В. Міловська, кандидат юридичних наук, доцент,
Л. М. Ніколенко, доктор юридичних наук, професор,
Н. П. Шишкова, доктор юридичних наук, професор (Чеська Республіка).

Журнал рекомендовано до друку Вченою радою Науково-дослідного інституту приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака Національної академії правових наук України (протокол № 2 від 22.02.2023).

© Юрінком Інтер, 2023

EDITORIAL COUNCIL:

- O. D. Krupchan*, Doctor of Laws, Professor
(Chairman of the Council),
M. K. Galantych, Doctor of Laws, Professor
(Deputy Chairman of the Council),
O. A. Bakalinska, Doctor of Laws, Professor,
William Elliott Butler, Doctor of Laws,
Professor (USA),
O. A. Belianevich, Doctor of Laws, Professor,
Y. P. Burilo, Doctor of Law, Associate
Professor,
G. V. Buyadzhi, Doctor of Laws, Professor,
A. B. Grinyak, Doctor of Laws, Professor,
B. V. Derevyanko, Doctor of Laws, Professor,
O. V. Dzera, Doctor of Laws, Professor,
V. V. Komarov, Doctor of Laws, Professor,
- O. V. Kresin*, Doctor of Laws,
N. S. Kuznetsova, Doctor of Laws, Professor,
O. I. Nelin, Doctor of Laws, Professor,
A. P. Orlyuk, Doctor of Laws, Professor,
V. D. Prima, Doctor of Laws, Professor,
O. O. Stefak, n, Doctor of Law, Associate
Professor,
O. V. Sovgyrya, Doctor of Laws, Professor,
M. O. Tepliuk, Doctor of Laws,
O. M. Vinnik, Doctor of Laws, Professor,
O. V. Zaichuk, Doctor of Laws,
Y. A. Zaika, Doctor of Laws, Professor.
O. S. Zakharova, Candidate of Laws,
Professor

EDITORIAL BOARD:

- O. L. Kopylenko*, Doctor of Laws, Professor
(Chairman of the Board),
V. S. Kovalsky, Doctor of Laws, Associate
Professor **(Deputy Chairman of the Board)**,
M. K. Galantych, Doctor of Laws,
Professor,
V. V. Kochin, Candidate of Laws, Associate
Professor,
A. D. Krupchan, Doctor of Laws, Professor,
M. A. Maidanyk, Doctor of Laws,
Professor,
V. M. Mahinchuk, Doctor of Laws,
Professor,
- S. V. Bobrovnik*, Doctor of Laws, Professor,
P. S. Berzin, Doctor of Laws, Professor,
V. A. Vasylieva, Doctor of Laws, Professor,
V. V. Kostitsky, Doctor of Laws, Professor,
A. V. Kostruba, Doctor of Laws, Professor,
O. F. Melnychuk, Doctor of Laws
L. G. Matveeva, Doctor of Laws, Professor,
N. V. Milovska, Candidate of Laws,
Associate Professor,
L. M. Nikolenko, Doctor of Laws,
Professor,
N. P. Shyshkova, Doctor of Laws, Professor
(Czech Republic).

**The Academic Council of the Research Institute for Private Law and Entrepreneurship
named after Academician F. G. Burchaof the National Academy of Legal Sciences of Ukraine
(Protocol No. 2 from 22.02.2023)**

ЗМІСТ

ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС

- Гетманцев М. О. До питання судового контролю за виконанням судових рішень..... 6
Штефан О. Витребування доказів з ініціативи суду
в механізмі забезпечення ефективного цивільного судочинства..... 15

КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО

- Рудь Ю. М. Парламент Великобританії: особливості структури та традиції.....22

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО

- Бантшиєв О. Ф., Величко М. В., Салагор І. М. Доцільність внесення змін шляхом
включення нової статті біоцид (442-1) у КК України згідно відповідності
до міжнародного законодавства 28

СУДОУСТРІЙ, ПРОКУРАТУРА, АДВОКАТУРА

- Чумак В. В. Сутність та особливості правового статусу Служби судової охорони України.....37

ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС

- Минюк О. Ю. Електронні докази та можливі шляхи їх витребування
у господарському процесі.....44

КОРПОРАТИВНЕ ПРАВО

- Гевко В. Л. Захист права як елемент у структурі суб'єктивного корпоративного
права особи.....51

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО

- Дуліба Є. В., Теремецький В. І. Актуальні проблеми закриття проваджень у справах
про адміністративні правопорушення за статтею 130 кодексу України
про адміністративні правопорушення під час судового розгляду 56

CONTENTS

CIVIL LAW AND PROCEDURE

- Hetmantsev M. O.* On the issue of judicial control according to implementation of court decisions 6
- Shtefan O.* Demanding of evidence at the initiative of the court in the mechanism of ensuring effective civil justice 15

CONSTITUTIONAL RIGHT

- Rud Yu. M.* The parliament of Great Britain: features of the structure and traditions 22

CRIMINAL LAW

- Bantyshev O. F., Velichko M. V., Salahor I. M.* The appropriateness of introducing the amended way of inclusion of the new article biocide (442-1) in the code of ukraine according to compliance with international legislation 28

JUDICIARY, PROSECUTOR'S OFFICE, ADVOCATE OFFICE

- Chumak V. V.* The essence and peculiarities of the legal status of the Judicial Protection Service of Ukraine 37

COMMERCIAL LAW AND PROCESS

- Mynyuk O. Yu.* Electronic evidence and possible ways of claiming it in the economic process 44

CORPORATE LAW

- Gevko V.* Protection of rights as an element in the structure of subjective corporate law of a person 51

ADMINISTRATIVE LAW

- Duliba Ye., Teremetskyi V.* Current issues of closing proceedings in cases of administrative offences under article 130 of the code of ukraine on administrative offences during court proceedings 56

УДК 347

DOI 10.37749/2308-9636-2023-8(248)-1

М. О. Гетманцев,

кандидат юридичних наук, старший дослідник,
завідувач лабораторії захисту суб'єктивних прав,
відділу проблем приватного права Науково-дослідного інституту
приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака
НАПрН України

ДО ПИТАННЯ СУДОВОГО КОНТРОЛЮ ЗА ВИКОНАННЯМ СУДОВИХ РІШЕНЬ

У статті автором досліджено зміст та особливості законодавчого закріплення основних положень судового контролю за виконанням судових рішень у Цивільному процесуальному кодексі України, Господарському процесуальному кодексі України, Кодексі адміністративного судочинства.

Було наголошено на тому, що виконання судових рішень є однією з основних складових правової системи будь-якої країни, і його важливість насичується, особливо в сучасній Україні. Судовий контроль за виконанням рішень набуває особливого значення в умовах конфлікту та війни, коли суспільство потребує надійності та захисту своїх прав та інтересів.

По-перше, важливість виконання судових рішень полягає в тому, що це забезпечує реальний захист прав і свобод громадян. Україна, як багата на історичні випробування країна, особливо розуміє це значення, оскільки незалежність і права громадян довгий час були під загрозою. Забезпечення виконання судових рішень створює певний фундамент для правопорядку та правової стабільності, надаючи громадянам впевненість у тому, що їхні права будуть захищені.

По-друге, умови війни в Україні призвели до надзвичайного зростання числа судових справ, пов'язаних з конфліктом. Це ставило під великий тиск систему судового контролю та виконання рішень. У таких умовах важливість ефективного судового контролю та виконання рішень ще більш очевидна, оскільки це впливає на мирне врегулювання конфлікту, забезпечення справедливості, та відновлення після воєнних руйнацій.

По-третє, судовий контроль за виконанням рішень є ключовим аспектом довіри до системи правосуддя в Україні. Умови війни вимагають від держави максимальної ефективності в забезпеченні законності і правопорядку. Відповідальність перед судом та можливість належного виконання рішень створюють віру в справедливість системи та підтримують легітимність влади.

Отже, виконання судових рішень в Україні є важливим аспектом забезпечення прав та свобод громадян, врегулювання конфлікту, та збереження легітимності держави в умовах війни. Система судового контролю та виконання рішень грає вирішальну роль в зміцненні правового простору і забезпеченні стабільності в країні.

Таким чином, підсумовуючи все вище наведене можна дійти висновку про те, що на сучасному етапі судовий контроль за виконанням судових рішень являє собою мультифункціональну систему, пов'язану з різноманітними судоустрійними та процесуально-правовими проблемами. Важливо, що органи судочинства мають змогу на практиці реалізовувати цей вид процесуальної діяльності лише безпосереднє здійснення правосуддя – під час розгляду та вирішення спірних (цивільних, господарських чи адміністративних тощо) питань віднесених до юрисдикції різних судів, адже у інший спосіб судова влада позбавлена можливості контролювати правомірну діяльність суб'єктів відповідних правовідносин.

Відсутність єдиної теоретичної бази у визначенні сутності судового контролю за виконанням судових рішень об'єктивно проявляє себе і в тому, що в окремих галузях процесуальної науки вже висловлена практично не доведена теза про те, що судовий контроль в окремих випадках виступає в якості принципу відповідного судочинства.

При цьому підстав для ототожнення процесуальної діяльності суду із здійснення судового контролю за виконанням судових рішень з фактичним відправлення правосуддя немає. Ми поділяємо точку зору тих вчених, які визначають судовий контроль за виконанням судових рішень в якості самостійної процесуальної функції, що має кореспондуючий характер і здійснюється виключно «у відповідь» на вольові, ініціативні дії учасників відповідного судового провадження.

Ключові слова: ухвала, судові рішення, цивільне судочинство, цивільна справа, виконавче провадження, примусове виконання, суд.

Постановка проблеми. В умовах активного збройного конфлікту, який має місце в сучасній Україні, правова система країни стикається зі значними викликами та проблемами, пов'язаними з виконанням судових рішень. Ці проблеми є настільки актуальними та важливими через кілька ключових аспектів. По-перше, умови війни можуть призвести до тиску на виконавчі органи та судову систему з боку політичних та інших заангажованих структур, що може впливати на їхню незалежність та об'єктивність у винесенні рішень. Такі впливи можуть ставити під загрозу справедливість і законність судових рішень, а також саму процедуру їх виконання і кінцевий контроль суду за виконанням. По-друге, безпека судових працівників, включаючи суддів і прокурорів, умови війни може бути серйозно під загрозою. Це створює серйозні перешкоди для нормального функціонування судових органів та може впливати на їхню здатність до розгляду справ. Третім аспектом є можливість втрати важливої документації та архівів через військові дії. Це може призвести до неможливості достовірно доводити факти і правові підстави справ, що ускладнює виконання судових рішень. Крім того, економічні обмеження та фінансові труднощі в умовах війни можуть ускладнити виконання судових рішень, зокрема стосовно виплат компенсацій та відшкодувань. Не менш яскравість має правова невизначеність в разі війни, яка стосується правового статусу територій і юрисдикції. Останнім, але не менш важливим аспектом є можливість переселення населення через конфлікт, що

ускладнює визначення місця проживання та майнового стану осіб, які підлягають виконанню судових рішень.

Враховуючи ці аспекти, важливо визнати, що виконання судових рішень в умовах війни є складним завданням і вимагає комплексного підходу, включаючи заходи з забезпечення безпеки судових працівників, вдосконалення правового регулювання та співпрацю з міжнародними партнерами для забезпечення справедливого та ефективного судового контролю в умовах конфлікту та війни.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В різні часи окремі питання віднесені до предмету нашого дослідження у своїх працях висвітлювали під відмінними кутами зору, такі науковці, як К. О. Кропивна, М. А. Макаров, О. В. Підлубна (Кіріак), Д. А. Пеший, К. М. Ржепецька, М. Смокович, Л. П. Сушко, В. І. Чорнобук та ін. Проте дослідження особливостей теоретичного осмислення та практичної реалізації саме судового контролю за виконанням судових рішень у їхніх дослідженнях здійснено не було.

Виклад основного матеріалу. Закріплене у ст. 55 Конституції України право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, посадових і службових осіб, – у процесуальних галузях права нашої держави об'єктивувалося у відносно самостійний інститут судового контролю за виконанням судових рішень, що в свою чергу, актуалізує серед іншого і необхідність теоретичного дослідження та прогресивного вдосконалення механізму здійснення такої суддівської діяльності.